

MAT Á ÁHRIFUM LAGASETNINGAR*

– sbr. samþykkt ríkisstjórnar frá 10. mars 2017

*umfjöllun um einstök efnisatriði misjafnlega ítarleg, eftir umfangi máls og eðli

Málsheiti og nr.	Frumvarp til laga um breytingar á ýmsum lögum á fjármálamarkaði./ FJR21120030
Ráðuneyti	Fjármála- og efnahagsráðuneytið
Stig mats	☒ Frummat, sbr. 1. gr. ☐ Endanlegt mat, sbr. 10. gr.
Dags.	4. mars 2022

A. Greining og mat á fjárhagslegum áhrifaþáttum fyrir ríkið

1. Áætluð fjárhagsáhrif fyrir ríkið vegna helstu breytinga og ráðstafana sem felast í fyrirhugaðri lagasetningu, þar sem tilgreindir eru sérstaklega áhrifaþættir á fjárhag ríkissjóðs

- a) Hvaða fjárhagsgreining, rekstraráætlanir, reiknilíkön eða önnur áætlanagerð hefur farið fram við undirbúning fjárhagsmatsins?

Fjármálaeftirlit Seðlabanka Íslands hefur lagt mat á þann kostnað sem hlýst af framfylgd fyrirhugaðra laga og metur áhrif innleiðingar umræddra reglugerða í núverandi mynd óveruleg og munu verkefni tengd þeim rúmast innan núverandi rekstraráætlana. Ekki er verið að fela fjármálaeftirliti Seðlabanka Íslands ný verkefni.

- b) Helstu forsendur sem áætlanir byggja á og næmni niðurstaðna fyrir frávikum

Mat fjármálaeftirlitsins byggir á fenginni reynslu við framkvæmd eftirlits og af fjölgun verkefna. Verið er að stilla af núverandi regluverk og ekki er um að ræða sérstakar nýjar skyldur fyrir fjármálaeftirlit Seðlabanka Íslands.

- c) Eru fjárhagsáhrif tímabundin eða varanleg?

Varanleg.

2. Tekjubreytingar

Engar breytingar verða á tekjum ríkissjóðs vegna frumvarpsins. Eftirlitssgjald, sem eftirlitsskyldir aðilar greiða vegna opinbers eftirlits með fjármálastarfsemi, mun ekki taka breytingum verði frumvarpið samþykkt.

3. Útgjaldabreytingar

Ekki er um að ræða aukin útgjöld ríkissjóðs. Líkt og segir í lið 1a) hér á undan metur fjármálaeftirlitið það sem svo að áhrif innleiðingar reglugerðanna í núverandi mynd verði óveruleg og að verkefni tengd þeim rúmast innan núverandi rekstraráætlana. Ekki er því gert ráð fyrir útgjaldaauka vegna þeirra breytinga sem felast í frumvarpinu.

B. Samræmi við útgjaldadamma og fimm ára fjármálaætlun – fjármögnun

1. Hefur verið gert ráð fyrir þeim fjárhagsáhrifum á málaflokk sem leiða kunna af samþykkt frumvarpsins:

Já, tekið hefur verið tillit til verkefna sem í frumvarpinu felast við gerð rekstraráætlana fjármálaeftirlitsins sem liggja til grundvallar gildandi fjárlögum og fimm ára fjármálaáætlun ríkisstjórnarinnar.

2. Tengist einhver ný eða aukin tekjuöflun verkefninu?

Nei. Eftirlitsgjald Fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands tekur mið af umfangi starfseminnar. Ekki er gert ráð fyrir auknum umsvifum í starfseminni vegna fyrirhugaðrar lagasetningar fyrst um sinn.

C. Efnahagsáhrif – áhrif á atvinnulíf, vinnumarkað og samkeppni

1. Hagræn áhrif á heildareftirspurn og einstaka markaði – hagstjórnarsjónarmið

Talin er þörf á því að auka fjármögnunarkosti fyrir lítil og meðalstór fyrirtæki með aukinni markaðsfjármögnun en í Evrópu eru þau að mestu leyti fjármögnuð með lánum frá lánastofnunum. Svo er líka hér á landi þó nokkuð hafi borið á því undanfarið að fyrirtæki sæki fjármögnun til sjóða. Með því að samræma frekar reglur um skráningu fjármálagerninga á vaxtarmarkað fyrir lítil og meðalstór fyrirtæki og skerpa á aðgreiningu og kostum hennar miðað við skráningu á önnur markaðstorg fjármálagerninga þá standa vonir til að skráningar á vaxtarmarkaði aukist innan EES. Vonir standa jafnframt til að þetta leiði m.a. til hagstæðari fjármögnunar fyrir þessi fyrirtæki, aukins viðskiptamagns á markaði og bætts seljanleika fjármálagerninga þeirra. Þá kunna öflugri vaxtarmarkaðir fyrir lítil og meðalstór fyrirtæki að fjölga fjárfestingarkostum fyrir fjárfesta.

Með tilskipun 2021/338/ESB (MiFID2 Quick Fix) er markmiðið að draga úr ákveðnum kröfum til markaðsaðila m.a. til að styðja við efnahagslegan bata í kjölfar áhrifa heimsfaraldurs kórónuveiru innan evrópska efnahagssvæðisins. Þær breytingar sem lagðar eru til að þessu sinni varða viðskipti með hrávöruafleiður en þau eru ekki umfangsmikil hér á landi og því ekki búist við miklum áhrifum af þessari breytingu.

2. Áhrif á fyrirtækjaeftirlit og reglubyrði, hversu mörg fyrirtæki verða fyrir áhrifum og hvers konar fyrirtæki? Einföldun laga eða stjórnsýslu? Leitað umsagnar ráðgjafarnefndar um opinberar eftirlitsreglur? Sbr. lög nr. 27/1999.

Gert er ráð fyrir að frumvarpið muni hafa jákvæð áhrif á möguleika lítilla og meðalstórra fyrirtæki að fjármagna sig með markaðsútgáfu fjármálagerninga, með minni tilkostnaði og einfaldari reglum. Að minnsta kosti 90% allra fyrirtækja hér á landi teljast lítil eða meðalstór samkvæmt evrópskum skilgreiningum. Í september 2021 var tilkynnt að Nasdaq First North markaðurinn hér á landi hefði hlotið skráningu sem vaxtarmarkaður fyrir lítil og meðalstór fyrirtæki í samræmi við 58. gr. laga um markaði fyrir fjármálagerninga, nr. 115/2021. Með samþykkt frumvarpsins ætti því skráning fjármálagerninga á Nasdaq First North markaðinn að verða einfaldari og kostnaðarminni.

Ekki hefur verið leitað umsagnar ráðgjafarnefndar um opinberar eftirlitsreglur.

3. Samkeppnisskilyrði

- Líkur á því að fjöldi fyrirtækja á markaði takmarkist með beinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér einhvers konar einkarétt, leyfiskerfi eða kvóta)
Ekki eru taldar líkur á því að fjöldi fyrirtækja á markaði takmarkist vegna fyrirhugaðrar lagasetningar.
- Líkur á því að fyrirtækjum á markaði fækki með óbeinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér aukinn kostnað við inngöngu á markað eða tekur aðeins til hluta starfandi fyrirtækja)

Ekki eru talðar líkur á því að fyrirtækjum á markaði fækki með óbeinum hætti vegna fyrirhugaðrar lagasetningar. c) Takmarkanir á möguleikum fyrirtækja til þess að mæta samkeppni vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin hefur áhrif á verð fyrirtækja eða eðli vörunnar t.d. staðlar eða ef aðgerðin takmarkar sölusvæði, svigrúm til að auglýsa eða til að ákveða hvernig vara er framleidd) Fyrirhuguð lög ættu að auka möguleika fyrirtækja til að sækja sér fjármagn í gegnum vaxtarmarkað fyrir lítil og meðalstór fyrirtæki. Þá verða Evrópureglur á sviði fjármálamarkaðar enn frekar samræmdar.
D. Önnur áhrif
1. Áhrif á frelsi til að veita þjónustu (með og án staðfestu á Íslandi) Fyrirhugaðar lagabreytingar verða samræmdar reglur innan EES um viðskipti á fjármálamörkuðum og tengjast kröfum sem gerðar eru á því sviði. 2. Áhrif á jafnrétti kynjanna Ekki er gert ráð fyrir að frumvarpið hafi sérstök áhrif á jafnrétti kynjanna. 3. Áhrif á stjórnsýslu, s.s. hvort ráðuneyti og stofnanir eru í stakk búin til að taka við verkefni Ekki er gert ráð fyrir að eftirlitshlutverk Fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands verði umfangsmeira sem neinu nemur með samþykkt frumvarpsins, sjá umfjöllun undir liðum A.1.a. og A.3.
E. Niðurstaða mats – með vísun í fylgiskjöl ef við á
1. Samandregin niðurstaða fjárhagsáhrifa fyrir ríkissjóð – heildarútkoma varðandi tekjur, gjöld, afkomu og efnahag Ekki er gert ráð fyrir auknum umsvifum Fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands vegna fyrirhugaðrar lagasetningar svo neinu nemur. Er talið að áhrif innleiðingar Evrópugerðanna verði óveruleg og að verkefnin tengd þeim rúmist innan núverandi rekstraráætlaða Fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands. Áhrif á ríkissjóð verða engin. 2. Önnur áhrif en bein fjárhagsáhrif, álitamál eða fyrirvarar sem ástæða þykir til að vekja athygli á Nei. 3. Samfélagslegur ávinningur veginn á móti kostnaði og fyrirhöfn (ekki gerð krafa um tölulegt mat) Almenn áhrif fyrirhugaðra laga eru talin verða jákvæð. Vonir standa til að lítil og meðalstór fyrirtæki hér á landi hljóti hagstæðari fjármögnun en nú er með skráningu fjármálagerninga á vaxtarmarkað fyrir lítil og meðalstór fyrirtæki og fjárfestingarkostir almennings aukist að sama skapi með því.
F. Til útfyllingar vegna endanlegs mats – breytingar frá frummati
1. Voru áform um lagasetninguna ásamt frummati á áhrifum kynnt fyrir FJR? 2. Eru helstu efnisatriði frumvarpsins óbreytt/lítið breytt frá þeim tíma? 3. Ef gerðar hafa verið breytingar umfram það, sbr. það frummat á áhrifum frumvarpsins sem áður var kynnt, hverjar eru þær og hver eru fjárhagsáhrifin?